

รายชื่อภาคร่วมพัฒนาและขับเคลื่อนมติ ประเด็นการส่งเสริมการพัฒนาประชากรให้เกิดและเติบโตอย่างมีคุณภาพ
(Promoting quality births and child growth for population development)

ลำดับ	ข้อเสนอย่อย	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑.	สร้างแรงขับเคลื่อนทางสังคมที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ (momentum) โดยการสร้างค่านิยมร่วมในสังคม “สร้างบ้านแปงเมืองด้วยการสร้างเด็กที่มีคุณภาพ” เนื่องด้วยเด็กทุกคนที่เกิดมาจะเป็นทุนมนุษย์สำคัญของสังคม ทุกภาคส่วนจึงต้องมีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็ก โดยเฉพาะในช่วง ๒.๕๐๐ วันแรก ผ่านกลยุทธ์การสร้างแรงกระตุ้นที่ใหญ่และต่อเนื่องในทุกระดับและกลุ่มเป้าหมาย โดยผู้มีบทบาทสำคัญที่จะมีอิทธิพลต่อความคิด (influencers)	๑. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
		๒. สำนักงานนัยการเจริญพันธุ์
		๓. กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
		๔. กรมกิจการเด็กและเยาวชน
		๕. สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล
		๖. ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย
		๘. กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ (UNFPA)
		๙. องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF)
		๑๐. กรมประชาสัมพันธ์
		๑๑. สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ
		๑๒. กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
		๒.
๒.๑	มิติด้านเวลา ได้แก่ การส่งเสริมระบบการทำงานที่ยืดหยุ่นสำหรับพ่อแม่ที่ต้องเลี้ยงดูลูก อาทิ การปรับลดจำนวนชั่วโมงหรือจำนวนวันของการทำงาน และการอนุญาตให้ทำงานนอกสถานที่ เพื่อให้สามารถมีเวลาเลี้ยงดูบุตรในขณะที่ยังรักษาสภาพการจ้างงานไว้ได้ การเพิ่มสิทธิการลาเพื่อดูแลบุตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยขยายจำนวนวันลาสำหรับหญิงตั้งครรภ์ตามอนุสัญญา	๑. กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
		๒. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.)
		๓. สำนักงานประกันสังคม
		๔. กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
		๕. สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ลำดับ	ข้อเสนอย่อย	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	องค์การแรงงานระหว่างประเทศที่กำหนดวันลาคลอดไว้อย่างน้อย ๑๔ สัปดาห์ หรือ ๖ เดือนหลังคลอดเพื่อให้สอดคล้องกับช่วงเวลาที่ต้องเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และให้พนักงานชายสามารถลาเพื่อดูแลครอบครัวได้	๖. องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO)
๒.๒	มิติด้านการเงิน ได้แก่ การศึกษาความเป็นไปได้ของการให้เงินอุดหนุนค่าคลอดบุตรและการจ่ายเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิดรายเดือนเพื่อแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของพ่อแม่มือใหม่ โดยนำองค์ประกอบด้านดัชนีราคาผู้บริโภคและความยั่งยืนทางการคลังมาประกอบการพิจารณา และการสนับสนุนการศึกษาของบุตร เช่น ลดค่าเรียนให้กับครอบครัวที่มีบุตรมาก เป็นต้น	๑. กรมกิจการเด็กและเยาวชน ๒. สำนักงานประกันสังคม ๓. สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ๔. กรมสรรพากร ๕. สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)
๒.๓	มิติระบบสนับสนุนการเลี้ยงดูบุตร ได้แก่ การพัฒนาศูนย์ดูแลเด็กเล็กหรือสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีคุณภาพและราคาย่อมเยา ในรูปแบบ Public-Private-People-Participation ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการศูนย์ดูแลเด็กเล็ก ๐ - ๒ ขวบในชุมชน การส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชนในการสนับสนุนการเลี้ยงดูบุตร โดยใช้กลไกการสร้างแรงจูงใจด้วยสิทธิทางภาษี อาทิ การรวมกลุ่มของนิคมอุตสาหกรรมเพื่อพัฒนาศูนย์ดูแลเด็กเล็กของพนักงานร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในพื้นที่ และการมีห้องนมแม่ในที่ทำงาน	๑. กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ๒. กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ๓. กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ๔. กรมสุขภาพจิต ๕. กรมกิจการเด็กและเยาวชน ๖. ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย ๗. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ๘. การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ๙. สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ๑๐. สมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย ๑๑. สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
๒.๔	มิติด้านกฎหมาย ได้แก่ การผลักดันกฎหมายให้เอื้อต่อการสร้างครอบครัว	๑. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ลำดับ	ข้อเสนอย่อย	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	สำหรับคนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกฎหมายที่อนุญาตให้ครอบครัว LGBTQ+ สามารถจดทะเบียนสมรสและรับอุปการะบุตรได้ กฎหมายที่เกี่ยวกับการอุ้มบุญ และการกำหนดให้การมีบุตรยากเป็นโรคและสามารถใช้สิทธิรักษาได้	<p>๒. กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>๓. สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)</p>
๓.	แนวคิดชุมชนนำ (community-led approach) ในการสร้างสภาพแวดล้อมในชุมชนที่ปลอดภัยและเอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ในการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก	
๓.๑	ใช้กลไกคณะทำงานในชุมชนจากทุกภาคส่วนร่วมกันเรียนรู้ในการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กตามวิถีวัฒนธรรมของแต่ละชุมชน บนฐานแนวคิดการพัฒนาเด็กให้เติบโตอย่างมีคุณภาพทั้งในด้านกระบวนการพัฒนาในการสร้างตัวตน (Self) ที่จะทำให้เด็กค้นพบศักยภาพ ความรู้สึกมีตัวตน ความภาคภูมิใจ และการเห็นคุณค่าในตนเอง รวมทั้งการพัฒนาทักษะสมองเพื่อจัดการชีวิตให้สำเร็จ (EF: Executive Function) ที่จะนำไปสู่พัฒนาการของเด็กที่เหมาะสมแต่ละช่วงวัย โดยในระดับตำบลใช้กลไกท้องถิ่น/ท้องที่/ท้องทุ่ง/องค์กรชุมชน และในระดับอำเภอใช้กลไกคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) เป็นผู้เชื่อมประสานการทำงานในชุมชน (community manager) ร่วมกับกลไกของหน่วยงานต่าง ๆ ในระดับจังหวัดและภาคส่วนอื่น ๆ ที่จะเข้ามาช่วยหนุนเสริมทั้งด้านองค์ความรู้ การช่วยเหลือและรับส่งต่อกรณีที่เกิดขีดความสามารถของชุมชน โดยชุมชนควรมีการจัดทำระบบข้อมูลกลางของกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะกลุ่มเด็กปฐมวัย ในครอบครัวรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาและช่วยเหลือเด็ก	<p>๑. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)</p> <p>๒. กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>๓. คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ</p> <p>๔. สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)</p>
๓.๒	สนับสนุนให้มีการใช้กองทุนท้องถิ่นต่าง ๆ ในพื้นที่ เพื่อการดูแลและพัฒนาเด็ก อาทิ โรงเรียนพ่อแม่ การพัฒนาสนามเด็กเล่นตามแนวคิด BBL (Brain Based Learning) ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ทั่วถึง การอุดหนุนทรัพยากรในการเลี้ยงดูบุตรในครัวเรือนเปราะบาง	<p>๑. สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)</p> <p>๒. สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ</p>

ลำดับ	ข้อเสนอย่อย	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๔.	พัฒนาระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการวางนโยบาย	
๔.๑	การกำหนดฉากทัศน์ภาพอนาคตเด็กไทยที่พึงประสงค์ เพื่อนำไปสู่การออกแบบนโยบายและแนวทางการพัฒนาเด็ก ที่สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วงเวลา	๑. ห้องปฏิบัติการนโยบายประเทศไทย (Thailand Policy Lab) ๒. สถาบันประชากรศาสตร์มหิดล/จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๓. สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ๔. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
๔.๒	ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลในระดับพื้นที่ โดยใช้กลไกในแต่ละชุมชน บันทึกข้อมูลในระบบที่มีรูปแบบเดียวกัน เพื่อให้สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ที่จะนำไปสู่การออกแบบนโยบายเพื่อช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายได้ตามบริบทของพื้นที่ อาทิ จำนวนเด็กเล็ก เด็กที่ได้รับประสบการณ์ชีวิตที่ไม่พึงประสงค์ กลุ่มครอบครัวที่มีรูปแบบหลากหลาย กลุ่มเปราะบางในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งให้มีกลไกส่วนกลางนำมาประมวลผลเป็นภาพรวมของประเทศ	๑. กรมการปกครอง ๒. กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ๓. สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล
๔.๓	สนับสนุนให้มีการจัดทำงานวิจัย ทั้งในส่วน ๑) งานวิจัยเชิงสำรวจระยะยาว (longitudinal survey study) อาทิ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพัฒนาการเด็ก ปฐมวัยและมีการติดตามผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง ๒) งานวิจัยเชิงพฤติกรรมในการเลี้ยงดูเด็กในกลุ่มครอบครัวที่มีรูปแบบหลากหลาย เพื่อให้สามารถต่อยอดงานวิจัยไปเป็นแนวทางในการเลี้ยงดูเด็กให้ถูกต้องเหมาะสม อาทิ การเลี้ยงลูกด้วยวิธีทางบวก (positive parenting) การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม/ความเชื่อ (nudge) ในการเลี้ยงดูเด็ก ๓) งานวิจัยในเชิงการประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผลของมาตรการหรือสวัสดิการในการเลี้ยงดูเด็ก และความคุ้มค่าของการลงทุน เพื่อให้ภาครัฐมีการลงทุนในมาตรการที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเด็กและครอบครัวอย่างแท้จริง	๑. สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ๒. ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย ๓. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ๔. สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล